

Bruxelles, den 29.6.2022
COM(2022) 317 final

**RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET
EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET**

om arbejdsplanen på kulturområdet 2019-2022

Indholdsfortegnelse

1. INDLEDNING	2
2. BAGGRUND.....	2
3. VURDERING AF ARBEJDSPLANEN: prioritetsområder.....	4
3.1. Prioritet A: Bæredygtighed i kulturarv.....	5
3.2. Prioritet B: Samhørighed og trivsel.....	6
3.3. Prioritet C: Et økosystem, der støtter kunstnere, fagfolk inden for den kulturelle og kreative sektor og europæisk indhold.....	7
3.4. Prioritet D: Ligestilling mellem kønnene.....	9
3.5. Prioritet E: Internationale kulturelle forbindelser	10
3.6. Prioritet F: Kultur som drivkraft for bæredygtig udvikling	11
3.7. Statistikker på kulturområdet	11
3.8. Digitalisering	12
4. VURDERING AF ARBEJDSPLANEN: arbejdsmetoder.....	12
4.1. Den åbne koordineringsmetode.....	12
4.2. Distribution og formidling af resultaterne af arbejdsplanen	13
4.3. Kulturinteressenter	13
5. VURDERING AF ARBEJDSPLANEN: politiske resultater.....	14
6. KONKLUSION: overvejelser om bedre rammer og nye prioriteter	15

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN

OM ARBEJDSPLANEN PÅ KULTUROMRÅDET 2019-2022

1. INDLEDNING

I Rådets konklusioner om arbejdsplanen på kulturområdet 2019-2022 blev Kommissionen opfordret til "senest i juni 2022 at vedtage (...) en endelig rapport om gennemførelsen heraf på grundlag af frivillige skriftlige bidrag fra medlemsstaterne. På grundlag af denne rapport kan formandskabet for Rådet overveje, om der skal foreslås en ny arbejdsplan på kulturområdet for den efterfølgende periode."¹

Denne rapport beskriver de resultater, der er opnået ved gennemførelse af arbejdsplanen siden januar 2019 med hensyn til de prioriteter, arbejdsmetoder og tiltag, der er defineret i forbindelse med covid-19-pandemien og genopretningsprocessen. I rapporten redegøres der også for, hvordan politikudformningen og samarbejdet på kulturområdet kan styrkes på EU-plan, og der fremsættes forslag til prioriteter, der skal behandles i en ny arbejdsplan efter 2022.

I forbindelse med udarbejdelsen af denne rapport har Kommissionen gennemført en undersøgelse af medlemsstaternes synspunkter vedrørende relevansen og gennemførelsen af arbejdsplanen på kulturområdet 2019-2022 (jf. bilaget). Vurderingen bygger også på Kommissionens arbejde og regelmæssige udvekslinger med andre EU-institutioner og dialogen med de kulturelle og kreative sektorer i forskellige fora.

Dette dokument fokuserer på de aktiviteter, der er gennemført i henhold til arbejdsplanen 2019-2022. Det er ikke en udtømmende analyse af alle de kulturpolitiske tiltag, der er udviklet på europæisk plan i perioden.

2. BAGGRUND

I de seneste år har EU's politiske indsats på kulturområdet fulgt Kommissionens europæiske kulturdagsorden², det europæiske handlingsprogram for kulturarv³, som var en opfølgning på det europæiske år for kulturarv 2018⁴, den fælles meddelelse "En EU-strategi for internationale kulturelle forbindelser"⁵ og Rådets flerårige arbejdsplaner på kulturområdet⁶.

Siden begyndelsen af 2020 har covid-19-pandemiens ødelæggende indvirkning på kulturen forværret de udfordringer, som de kulturelle og kreative sektorer står over for, navnlig leve- og arbejdsvilkår for kunstnere og kulturarbejdere og generering af indtægter for kunst og kultur. De offentlige myndigheder har primært fokuseret på at afbøde virkningerne af krisen og på at hjælpe sektorerne med at komme på fode igen. Der er truffet målrettede foranstaltninger på nationalt plan og EU-plan⁷. I samarbejdet på kulturområdet har medlemsstaterne og Kommissionen regelmæssigt overvåget den ydede støtte, og det har været en nyttig proces under ledelse af det land, der har EU-formandskabet. Kommissionen har også lanceret platformen Creatives Unite⁸ med det formål at indsamle oplysninger om de kulturelle og kreative sektorer i EU som reaktion på covid-19-krisen. Efter opfordringer fra de

¹ [Rådets konklusioner om arbejdsplanen på kulturområdet 2019-2022](#)

² Meddelelser fra Kommissionen om [En europæisk kulturdagsorden i en stadig mere globaliseret verden](#) og om [En ny europæisk kulturdagsorden](#)

³ [Det europæiske handlingsprogram for kulturarv](#)

⁴ [Rapport: Vurdering af det europæiske år for kulturarv 2018](#)

⁵ [Fælles meddelelse — En EU-strategi for internationale kulturelle forbindelser](#)

⁶ Ligesom [Rådets konklusioner om arbejdsplanen på kulturområdet 2015-2018](#), der gik forud for den [aktuelle arbejdsplan](#).

⁷ [Websted: Reaktion på coronavirus til støtte for de kulturelle og kreative sektorer](#)

⁸ [Websted: Platformen Creatives Unite](#)

kulturelle og kreative sektorer om flere foranstaltninger koordineret på EU-plan har Kommissionen i juni 2021 udsendt EU-retningslinjer om sikker genoptagelse af kulturelle aktiviteter i de kulturelle og kreative sektorer⁹. Under EU's industristrategi og ajourføringen heraf¹⁰ blev bl.a. økosystemet for de kulturelle og kreative industrier identificeret. Denne tilgang er afgørende for en inklusiv og bæredygtig genopretning af sektorerne og bidrager til at fremme den dobbelte omstilling af EU's økonomi som helhed i betragtning af dens betydning for andre økosystemer (f.eks. turismeøkosystemet)¹¹. Genopretnings- og resiliensfaciliteten blev indført for at lede vejen ud af krisen, og den trådte i kraft i februar 2021. De kulturelle og kreative sektorer og industrier nyder i høj grad godt af støtte fra genopretnings- og resiliensfaciliteten gennem direkte foranstaltninger i de nationale genopretnings- og resiliensplaner og indirekte gennem tværgående foranstaltninger. Kommissionen kortlagde disse planlagte investeringer og reformer og offentliggjorde et tematisk faktablad om kulturelle og kreative industrier på resultattavlen for genopretnings- og resiliensfaciliteten¹². Derudover er flere af EU's programmer og fonde under den flerårige finansielle ramme for 2021-2027 blevet tilpasset, så der ydes en mere målrettet støtte til genopretning af de kulturelle og kreative sektorer, herunder et øget budget til programmet Et Kreativt Europa¹³ og klyngen "Kultur, kreativitet og inkluderende samfund" under Horisont Europa¹⁴. I november 2021 lancerede Kommissionen endvidere CultureEU, der er den første interaktive EU-finansieringsvejledning på kulturområdet¹⁵.

Med hensyn til den institutionelle udvikling i EU blev den nuværende arbejdsplan på kulturområdet igangsat næsten parallelt med Det Europæiske Råds aftale om "En ny strategisk dagsorden 2019-2024"¹⁶ og mandatet for den nye Kommission i december 2019, hvorunder seks overordnede politiske målsætninger er fastsat. De politiske tiltag og indsatsen på kulturområdet generelt har fortsat fokus på og sigter mod at opfylde målsætningerne for den grønne og digitale omstilling og har bidraget til at fremme vores europæiske levevis. Covid-19-krisen påviste de generelle prioriteters relevans og har forstærket eksisterende tendenser inden for kulturområdet, f.eks. digital omstilling og fokus på klimaforandringer og miljøforringelse. Den synliggjorde den uvurderlige rolle, som kultur spiller for menneskers trivsel og med hensyn til at forbedre social samhørighed og omstilling¹⁷.

Andre større EU-initiativer blev iværksat i denne nye situation. Enten baserer de sig i væsentlig grad på kulturen eller former kulturpolitikken, f.eks. det nye europæiske Bauhaus¹⁸, det europæiske år for unge 2022¹⁹ eller den europæiske dagsorden for færdigheder²⁰.

I en global sammenhæng er kultur som politikområde blevet mere synligt og anerkendt på trods af og endog på grund af covid-19-krisen. For første gang fremhævede G20-lederne i deres Rom-erklæring (oktober 2021)²¹ kulturens iboende værdi og kulturens rolle for bæredygtig udvikling og for at styrke

⁹ [Meddelelse fra Kommissionen — EU-retningslinjer for en sikker genoptagelse af aktiviteter i de kulturelle og kreative sektorer — Covid-19](#)

¹⁰ [Websted: Den europæiske industristrategi](#)

¹¹ Analysen af Covid-19-krisens indvirkning på de kulturelle og kreative industrier samt af forskellige risici og behov for en bæredygtig genopretning heraf er blevet vurderet sammen med andre industrielle økosystemer i de [årlige rapporter om det indre marked i 2021](#) og [2022](#)

¹² [Tematisk analyse af genopretnings- og resiliensfaciliteten — Kultur](#)

¹³ [Forordning EU 2021/818 om oprettelse af programmet Et Kreativt Europa \(2021-2027\)](#)

¹⁴ [Forordning EU 1295/2013 om oprettelse af Horisont Europa Rådets afgørelse om oprettelse af særprogrammet til gennemførelse af Horisont Europa](#) (herunder et selvstændigt interventionsområde for kulturarv og de kulturelle og kreative industrier).

¹⁵ [Websted: CulturEU's finansieringsvejledning](#)

¹⁶ [EU's strategiske dagsorden for 2019-2024](#)

¹⁷ En anden vigtig udvikling på det institutionelle område var Det Forenede Kongeriges udtræden af EU den 31. januar 2020, hvilket har påvirket de kulturelle og kreative sektorer, industrier og markeder på begge sider.

¹⁸ [Websted: Det nye europæiske Bauhaus](#)

¹⁹ [Websted: Det europæiske år for unge 2022](#)

²⁰ [Websted: Den europæiske dagsorden for færdigheder](#)

²¹ [G20-ledernes Rom-erklæring](#)

modstandskraften i både økonomierne og samfundene. FN's resolution om kultur og bæredygtig udvikling fra december 2021²² bekræftede derudover kulturens rolle som forudsætning for at opfylde FN's verdensmål for bæredygtig udvikling og som drivkraft for gennemførelsen heraf. Processen forud for Mondiacult 2022, UNESCO's globale konference om kultur og bæredygtig udvikling, der er planlagt til september 2022 i Mexico, bidrager til at fastholde momentum på området.

Siden februar 2022 har Ruslands militære aggression mod Ukraine og den ukrainske befolkning også givet anledning til alvorlig bekymring for det politiske samarbejde på kulturområdet. Den russiske invasion truer ikke blot kunstneres og kulturarbejders liv i Ukraine, den resulterer også i alvorlig skade på landets brede, rige og forskelligartede kulturarv og kulturelle udtryksformer, og det kræver en samlet og koordineret reaktion fra EU. På mødet i Angers den 7.-8. marts 2022 vedtog de europæiske ministre med ansvar for kultur og medier en erklæring²³, hvori de udtrykker deres solidaritet med og stærke engagement i at hjælpe Ukraine med at løse udfordringerne. Kommissionen har mobiliseret værktøjer og instrumenter til støtte for ukrainske kunstnere og kulturarbejdere, der flygter fra deres land, samt kulturelle organisationer i de lande, der modtager ukrainske flygtninge, og til støtte for beskyttelse af kulturarven, f.eks. gennem programmet Et Kreativt Europa eller EU's civilbeskyttelsesmekanisme²⁴ (se platformen "Creatives Unite").

3. VURDERING AF ARBEJDSPLANEN: PRIORITETSOMRÅDER

Siden 2002 har EU's medlemsstater fastlagt prioriteter for det kulturpolitiske samarbejde i flerårige arbejdsplaner, der er vedtaget ved Rådets konklusioner. Arbejdsplanen på kulturområdet 2019-2022 (som ændret i maj 2020)²⁵ har været et centralt strategisk instrument, der sætter kursen for det politiske samarbejde på EU-plan. Den definerer **seks prioriterede indsatsområder**²⁶ og **18 emner** med tilhørende foranstaltninger for medlemsstaterne, Kommissionen og EU-formandskabet og starter i 2019.

Ifølge resultaterne af den undersøgelse, som Kommissionen har gennemført, anser medlemsstaterne "bæredygtighed i kulturarven", "kultur som drivkraft for bæredygtig udvikling" og "et økosystem til støtte for kunstnere, kulturarbejdere og kreative fagfolk og europæisk indhold" for at være de mest relevante prioriteter for politikudformningen på EU-plan. På nationalt plan blev "sammenhæng og trivsel" også fremhævet. Medlemsstaterne er enige om, at kulturstatistikker er en central tværgående prioritet.

Generelt er alle tiltag i arbejdsplanen blevet gennemført som planlagt. Det er et bemærkelsesværdigt resultat, at det store antal planlagte indsatser er gennemført inden for den korte tidsramme og under covid-19. I nogle få tilfælde krævede situationen tilpasning af arbejdsformer eller tidsrammer for at minimere indvirkningen på resultaterne. Fastholdelse af en sammenhæng mellem de forskellige resultater under en rullende dagsorden (f.eks. hvor en EU-undersøgelse følges op af en åben koordinationsmetode²⁷ og efterfølgende rådskonklusioner) krævede en yderligere koordineringsindsats, men har vist sig at gavne den politiske sammenhæng på EU-plan. De emner, der blev vedtaget i 2019 under det østrigske formandskab, viste sig at være yderst hensigtsmæssige og fortsat relevante i hele arbejdsplanens varighed, og dette synspunkt deles af medlemsstaterne.

²² [Websted:FN's resolution om kultur og bæredygtig udvikling](#)

²³ [Erklæring fra de europæiske ministre med ansvar for kultur og audiovisuelle medier vedtaget på mødet i Angers den 7. og 8. marts 2022](#)

²⁴ [EU-civilbeskyttelsesmekanismen \(europa.eu\)](#)

²⁵ [Rådets konklusioner om ændring af arbejdsplanen på kulturområdet 2019-2022](#)

²⁶ A) bæredygtighed i kulturarven, B) sammenhæng og trivsel, et økosystem, der støtter kunstnere, fagfolk inden for den kulturelle og kreative sektor og europæisk indhold, C) ligestilling mellem kønnene, D) internationale kulturelle forbindelser, E) den kulturelle dimension af bæredygtig udvikling. Desuden defineres digitalisering og kulturstatistikker som vigtige tværgående anliggender.

²⁷ Den åbne koordinationsmetode er en form for mellemstatsligt politisk samarbejde, der ikke resulterer i bindende lovgivningsmæssige EU-foranstaltninger, og som ikke kræver, at EU-landene indfører ny lovgivning eller ændrer den eksisterende lovgivning.

I de følgende afsnit beskrives gennemførelsen af arbejdsplanen under hver prioritet ved en vurdering af arbejdet og resultaterne for hvert af de 18 emner.

3.1. Prioritet A: Bæredygtighed i kulturarv

Deltagerorienteret forvaltning af kulturarven

Et peerlæringsprojekt med titlen "Kulturarv i praksis" blev indledt i 2019. Projektet er udformet af Kommissionen, finansieres under Et Kreativt Europa og forvaltes af et konsortium (Eurocities, KEA European Affairs, De europæiske regioners forsknings- og innovationsnetværk, Europa Nostra og Architects Council of Europe). Det er overleveret fra det europæiske år for kulturarv 2018 og indgår i det europæiske handlingsprogram for kulturarv.

Via projektet får over 100 lokale og regionale beslutningstagere mulighed for at udveksle viden om kulturarv. Projektet fokuserer på deltagerorienteret forvaltning, tilpasningsdygtigt genbrug og kvalitetsprincipper for interventioner på kulturarvsområdet. Konsortiet offentliggjorde 32 eksempler på innovativ praksis i november 2020²⁸. Projektet skal fortsat formidle viden og erfaringer i anden fase frem til januar 2023 med fokus på tre sammenhængende emner: 1) genopretning og modstandsdygtighed gennem kulturarv i en verden efter pandemien, 2) en mere bæredygtig kulturarv til håndtering af klimakrisen, 3) forvaltning og finansiering: nye roller til lokale og regionale myndigheder. Projektet nyder høj anseelse blandt de deltagende lokale og regionale politiske beslutningstagere.

Under dette emne afholdt det kroatiske formandskab en formandskabskonference i Dubrovnik i februar 2020 med titlen "Styrkelse af det europæiske samarbejde om truet kulturarv"²⁹. Rådets konklusioner om risikostyring på kulturarvsområdet blev vedtaget i maj 2020³⁰.

Tilpasning af kulturarven til klimaforandringerne

Gruppen under den åbne koordinationsmetode om styrkelse af kulturarvens modstandsdygtighed over for klimaforandringerne blev ledet af Tyskland. Rapporten færdiggøres sammen med en række anbefalinger i juli 2022. De vigtigste målsætninger har været at identificere og udveksle god praksis og innovative foranstaltninger til beskyttelse af både den materielle og den immaterielle kulturarv set i lyset af klimaforandringerne. I arbejdet indgår en undersøgelse af det bidrag, som kulturarven kan yde til at afbøde og bekæmpe klimaforandringerne i overensstemmelse med målene for den europæiske grønne pagt.

Gruppen har fokuseret på at undersøge eksisterende og nye trusler og virkninger, drøfte passende tilgængelige tilpasnings- og afbødningsforanstaltninger og opbygge modstandsdygtighed for kulturarvsaktiverne i et miljø i forandring og samtidig undgå uhensigtsmæssig tilpasning.

På trods af sagens hastende karakter er emnet stadig et nyt fokusområde. Gruppens endelige rapport og anbefalinger er et værdifuldt bidrag til den hårdt tiltrængte debat om emnet og til planlægningen af klimarelaterede foranstaltninger på kulturarvsområdet på europæisk og nationalt plan.

Principper for kvalitet i EU-finansierede interventioner med mulig indvirkning på kulturarven

Efter det europæiske år for kulturarv offentliggjorde Det Internationale Råd om monumenter og steder i 2019 et dokument om europæiske kvalitetsprincipper³¹. Det rumænske formandskab arrangerede formandskabskonferencen "Kvalitetsprincipper for kulturarv" i Sighisoara i april 2019. De europæiske kvalitetsprincipper blev yderligere revideret i november 2020. Peerlæringsprojektet "Kulturarv i

²⁸ [Websted: Kulturarv i praksis — en samling caseundersøgelser og udvalgte eksempler på god praksis i kvalitetsinterventioner vedrørende kulturarv](#)

²⁹ [Websted: Formandskabets konference om styrkelse af det europæiske samarbejde om truet kulturarv](#)

³⁰ [Rådets konklusioner om risikostyring på området kulturarv](#)

³¹ [ICOMOS Manual: europæiske kvalitetsprincipper for EU-finansierede interventioner med indvirkning på kulturarven](#)

praksis" omfattede også en række kvalitetsprincipper. Projektet identificerede god praksis for kvalitet i interventioner på kulturarvsområdet, som er medtaget i listen over god praksis.

Supplerende finansiering på kulturarvsområdet

Kommissionen afholdt en onlineworkshop om supplerende finansiering til kulturarvsområdet den 25.-26. januar 2021. Over 100 personer deltog, herunder repræsentanter fra 22 medlemsstater. Præsentationerne dækkede eksempler på offentlig-private partnerskaber, crowdfunding og fundraising, lotterier, donationer og blandede finansieringskilder. Blandt talerne på højt plan fokuserede Den Europæiske Investeringsbank på, hvordan kulturarven kan gøres attraktiv for private investorer, og Den Europæiske Kulturfond fokuserede på den rolle, filantroper og fonde kan spille. Resultaterne af den forskning, der var blevet foretaget i forbindelse med to EU-finansierede projekter, samt nogle casestudier blev også forelagt. Rapporten³² fra workshoppen, der indeholder over 100 eksempler på god praksis, er blevet formidlet bredt. Rådet (kultur) havde en orienterende debat om emnet den 18. maj 2021³³.

3.2. Prioritet B: Samhørighed og trivsel

Social samhørighed

Kommissionen afholdt en onlineworkshop om kultur og social samhørighed den 26.-27. november 2020. Den erstattede gruppen under den åbne koordinationsmetode, der tidligere var planlagt til behandling af emnet. Gruppen kunne ikke nedsættes som planlagt på grund af forsinkelser i arbejdet i den tidligere gruppe under den åbne koordinationsmetode 2017-2018 om social inklusion (som den nye gruppe skulle bygge på) og på grund af restriktioner som følge af covid-19-pandemien. Under arrangementet drøftede over 50 deltagere fra 22 medlemsstater, hvordan man kan fremme social samhørighed gennem kulturen på lokalt og regionalt plan, og man diskuterede bæredygtige, reproducerbare og inkluderende modeller for samarbejde mellem offentlige myndigheder og fagfolk i den kulturelle sektor. Ekspertter udvekslede også synspunkter om samspillet mellem kultur og aldring, kultur og trivsel, kulturens rolle med hensyn til at forebygge affolkning af landdistrikterne samt med hensyn til at sætte folk i stand til at vende tilbage til arbejdsmarkedet. Workshopkens baggrundsdokumenter og rapport blev offentliggjort³⁴.

Drøftelserne om emnet blev videreført i forbindelse med det portugisiske formandskabs konference om kultur, samhørighed og social indvirkning den 5.-6. maj 2021 i Porto.

Arkitektur og bebyggede miljøer af høj kvalitet

Under ledelse af Estland offentliggjorde gruppen under den åbne koordinationsmetode om dette emne den 6. oktober 2021 rapporten "En fælles arkitekturkultur — investering i et miljø af høj kvalitet for alle"³⁵.

Rapporten er baseret på en samling casestudier, der er blevet indhentet fra flere forvaltningsniveauer i hele Europa og undersøgt af gruppen under den åbne koordinationsmetode i 2020 og 2021. Den indeholder eksempler på bedste praksis og politiske anbefalinger om, hvordan kvalitetskriterierne for arkitektur og bebyggede miljøer kan anvendes. En af konklusionerne er, at "design af høj kvalitet og velovervejede interventioner kan understøtte kulturaktivers liv og autenticitet og forhindre tab af kulturel betydning".

Ud over rapporten er der oprettet en værktøjskasse (tilgængelig på alle officielle EU-sprog) som hjælp til lokale og regionale beslutningstagere ved vurdering af steders og byggeprojekters kvalitet. En afsluttende konference med præsentationer og drøftelser af arbejdet blev afholdt i Graz og Maribor

³² [Rapport fra workshoppen: Supplerende finansiering på kulturarvsområdet](#)

³³ [Websted: Uddannelse, ungdom, kultur og sport, 17.-18. maj 2021](#)

³⁴ [Rapport fra workshop Workshop om kultur og social samhørighed](#)

³⁵ [Rapport fra gruppen under den åbne koordinationsmetode: En fælles arkitekturkultur](#)

den 6.-8. oktober 2021. Rapporten redegjorde også for Rådets konklusioner om kultur, arkitektur og bebyggede miljøer af høj kvalitet som centrale elementer i initiativet et nyt europæisk Bauhaus³⁶, der blev vedtaget i december 2021.

Forståelse af det digitale publikum

Ved udgangen af 2021 offentliggjorde Kommissionen ekspertarbejdet om emnet på platformen Voices of Culture³⁷. Målet er at undersøge muligheden for frivillige retningslinjer for indsamling og forvaltning af data om det digitale publikum med særligt fokus på scenekunst (teater, dans, levende musik) og kulturarv (museer, gallerier, historiske bygninger, kulturarvssteder, immaterielle kulturarvsbegivenheder og aktiviteter). Ekspertene brugte de praktiske erfaringer fra perioden med nedlukninger som følge af covid-19-pandemien og drøftede muligheder og udfordringer ved indsamling og forvaltning af data om digitale publikummer i en rapport³⁸, der skal forelægges i midten af 2022.

Unge kreative generationer

Efter formandskabets konference "Unge kreative generationer", som Rumænien afholdt i marts 2019 i Bukarest, blev Rådets konklusioner vedtaget i maj 2019³⁹.

Medborgerskab, værdier og demokrati

Det finske formandskab arrangerede en formandskabskonference om "Medborgerskab, værdier og demokrati" i Helsingfors i juli 2019.

I december 2021 iværksatte Kommissionen en uafhængig undersøgelse med titlen "Betydningen af borgernes deltagelse i kultur for aktivt medborgerskab og demokrati — politiske erfaringer fra international forskning". Den sammenfatter eksisterende viden og dokumentation om emnet, analyserer de vigtige politiske erfaringer og fremhæver eksempler på vellykkede tiltag fra flere EU-medlemsstater. Den forventes at foreligge i november 2022.

3.3. Prioritet C: Et økosystem, der støtter kunstnere, fagfolk inden for den kulturelle og kreative sektor og europæisk indhold

Kunstneres status og arbejdsvilkår

Kommissionen offentliggjorde i december 2020 en undersøgelse om status og arbejdsvilkår for kunstnere og fagfolk på det kulturelle og kreative område⁴⁰. Det Europæiske Ekspertnetværk for Kultur og Audiovisuelle Medier udarbejdede undersøgelsen i tæt samarbejde med sektorspecifikke interesseorganisationer. Undersøgelsen er blevet formidlet bredt, bl.a. ved en præsentation i den mellemstatslige komité for UNESCO's konvention af 2005 i februar 2021. Kommissionen videreførte processen ved at indlede en dialog om samme emne under Voices of Culture. Brainstormingrapporten "Status & Working Conditions for Artists, Cultural and Creative Professionals" blev offentliggjort i juni 2021⁴¹.

Gruppen under den åbne koordinationsmetode "Status og arbejdsvilkår for kunstnere og fagfolk på det kulturelle og kreative område" påbegyndte sit arbejde i september 2021 under ledelse af Østrig og Irland. Ekspertes fra kulturministerierne og beskæftigelses-/socialministerierne i alle 27 EU-medlemsstater har deltaget i arbejdet. Gruppen har til formål at undersøge kunstneres og kreative fagfolks arbejdsvilkår og udveksle god praksis, også under hensyntagen til det bredere økosystem, der

³⁶ [Rådets konklusioner om kultur, arkitektur og bebyggede miljøer af høj kvalitet som centrale elementer i initiativet om et nyt europæisk Bauhaus](#)

³⁷ [Websted: Voices of Culture group on \(Re\)-Engaging digital audiences in the cultural sectors](#)

³⁸ [Rapport fra Voices of Culture: \(Re\)-Engaging digital audiences in the cultural sectors](#)

³⁹ [Rådets konklusioner om unge kreative generationer](#)

⁴⁰ [Undersøgelse: The status and working conditions of artists and cultural and creative professionals](#)

⁴¹ [Rapport fra Voices of Culture: Status and working conditions for artists, cultural and creative professionals](#)

støtter kunstnere og fagfolk på det kulturelle og kreative område samt europæisk indhold. Der udarbejdes anbefalinger om emnerne på de kommende gruppemøder. Gruppens rapport forventes at foreligge medio 2023.

Kunstnerisk frihed

Kommissionen afholdt en onlineworkshop om kunstnerisk frihed den 21. oktober 2021 med ca. 60 deltagere fra 20 medlemsstater. På workshoppen deltog talere fra internationale organisationer (FN, UNESCO, Europarådet), medlemsstaterne (Sverige, Spanien), civilsamfundet (Culture Action Europe, Freemuse) og universitetet i Lodz, Polen. På de tre møder var der fokus på a) den aktuelle situation med hensyn til kunstnerisk ytringsfrihed i EU, b) bedste praksis for gennemførelse, fremme og beskyttelse af kunstnerisk ytringsfrihed og c) en retlig ramme til beskyttelse, fremme og gennemførelse af kunstnerisk ytringsfrihed. Rapporten fra workshoppen blev offentliggjort, og dens arbejde skal også danne grundlag for arbejdet med ovennævnte undersøgelse om medborgerskab, værdier og demokrati.

Audiovisuelle samproduktioner

Det rumænske formandskabs konference "Konsolidering af det europæiske samarbejde gennem samproduktioner" blev afholdt i marts 2019 i Bukarest⁴². Den blev efterfulgt af vedtagelsen af Rådets konklusioner om forbedring af den grænseoverskridende udbredelse af europæiske audiovisuelle produktioner med vægt på samproduktioner i maj 2019⁴³.

Gruppen under den åbne koordinationsmetode blev ledet af Nederlandene med Rumænien som næstformand. Gruppens rapport "Co-productions that shine"⁴⁴ blev offentliggjort den 10. marts 2022. Organisationer som European Film Agency Association, Cine-Regio, Det Europæiske Observationsorgan for det Audiovisuelle Område og Eurimages deltog som observatører. Gruppen konkluderede, at selv om alle samproduktioner følger en målsætning om at forene kræfterne og samarbejde, er status som "officiel" samproduktion afgørende for at få adgang til offentlig støtte. Samproduktioner er nemmere at udbrede og når ud til et bredere publikum end rent nationale værker, og de bidrager samtidig til at styrke talentfulde internationale karrierer. Covid-19-pandemien ændrede karakteren af det audiovisuelle økosystem og samproduktioner og kom til at fungere som katalysator for nye tendenser, hvor betydningen af afbalancerede relationer mellem forskellige aktører blev tydeliggjort. Samproduktioner giver mulighed for at gentænke vores måde at arbejde sammen på for at løse tidens mest markante udfordringer, herunder en nødvendig grøn omstilling af den audiovisuelle sektor.

Musik

Rumænien afholdt en formandskabskonference "Musik sætter Europa i bevægelse — musiksektorens muligheder og udfordringer i den digitale tidsalder" i juni 2019 i Bukarest.

Arbejdsplanen for 2019-2022 omfattede to workshops om musik i 2020. De blev slået sammen til en større onlinekonference, som Kommissionen afholdt den 4.-5. marts 2021 med titlen "Musik sætter Europa i bevægelse: den europæiske musiksektors mangfoldighed og konkurrenceevne". Konferencen havde næsten 100 deltagere — hovedsageligt eksperter fra EU's medlemsstater og repræsentanter for musikbranchen. Drøftelserne i plenum med eksterne talere omfattede møder om konsekvenserne af covid-19, musikkens rolle for den sociale samhørighed og trivsel, musikstreaming og kulturel mangfoldighed samt initiativet Musik sætter Europa i bevægelse⁴⁵. De fire møder blev efterfulgt af en politisk debat udelukkende for eksperter fra medlemsstaterne. Resultaterne er sammenfattet i en

⁴² [Websted: Formandskabets konference om konsolidering af det europæiske samarbejde gennem samproduktioner](#)

⁴³ [Rådets konklusioner om forbedring af den grænseoverskridende udbredelse af europæiske audiovisuelle produktioner med vægt på samproduktioner](#)

⁴⁴ [Rapporten fra gruppen under den åbne koordinationsmetode: Co-productions that shine](#)

⁴⁵ [Musik sætter Europa i bevægelse | Kultur og kreativitet \(europa.eu\).](#)

rapport, der også dannede baggrund for et særligt møde på det portugisiske formandskabs konference om lanceringen af Et Kreativt Europa i juni 2021.

Flersprogethed og oversættelse

Gruppen under den åbne koordinationsmetode bestod af litterære oversættere, forlag og repræsentanter for finansieringsinstitutioner eller kulturministerier og blev ledet af Frankrig. Gruppen fremlagde sin rapport den 3. februar 2022⁴⁶. Under sit arbejde fokuserede gruppen på oversætternes største udfordringer, herunder erhvervets lave tiltrækningskraft (hovedsagelig på grund af dårlige løn- og arbejdsvilkår), og at markedet for oversatte værker er en skrøbelig økonomi, navnlig for mindre anvendte sprog. I gruppens rapport anbefales foranstaltninger, der kan bidrage til at gøre oversættelsesfaget mere attraktivt, give flere uddannelsesmuligheder og give erhvervet mulighed for at forhandle bedre løn- og arbejdsvilkår. I rapporten anbefales flere offentlige midler til at fremme oversættelsesprojekter og rimelige lønninger gennem en bred tilgang, der dækker hele værdikæden — fra forfattere til boghandlere. Foranstaltninger til fremme af læsning bør også have et stærkt europæisk fokus.

I februar 2022 organiserede det franske formandskab forummet "Innovation, teknologi og multilingvisme" i Lille. Rådets konklusioner om styrkelse af interkulturel udveksling gennem mobilitet for kunstnere og fagfolk på det kulturelle og kreative område og gennem multilingvisme i den digitale tidsalder blev vedtaget i april 2022⁴⁷, hvilket også afspejlede anbefalingerne fra gruppen under den åbne koordinationsmetode.

Finansiering og innovation i de kulturelle og kreative sektorer

Under sit formandskab afholdt Rumænien et uformelt møde for kulturministre i Bukarest. Det førte den 16. april 2019 til vedtagelse af Bukarest-erklæringen fra kulturministrene og deres repræsentanter om kulturens rolle for Europas fremtid⁴⁸.

De to statusseminarer, der oprindeligt blev foreslået for at bygge videre på det arbejde, der blev udført under den tidligere arbejdsplan på området, blev slået sammen til et enkelt arrangement med titlen "De kulturelle og kreative sektors økosystemer: ændrede vilkår". Arrangementet blev afholdt i fællesskab af Kommissionen og projektet Creative FLIP i Bruxelles den 28.-29. januar 2020⁴⁹. Arrangementet samlede næsten 250 interessenter fra de kulturelle og kreative sektorer i hele Europa. Desuden deltog EU's politiske beslutningstagere, repræsentanter for Voices of Culture og det europæiske netværk af kreative knudepunkter. Der blev skabt synergi mellem projekter og politiske beslutninger, og der blev arbejdet på tværs af siloer og fagområder. Deltagerne drøftede også, hvordan anbefalingerne fra de tidligere grupper under den åbne koordinationsmetode "Adgang til finansiering" og "Offentlige politikker for innovation og iværksætteri i de kulturelle og kreative sektorer" og de tværgående rådskonklusioner var blevet gennemført, og hvad der stadig skulle gøres. De deraf følgende anbefalinger er sammenfattet i en brochure, der er blevet bredt formidlet⁵⁰.

3.4. Prioritet D: Ligestilling mellem kønnene

Ligestilling mellem kønnene

⁴⁶ [Rapporten fra gruppen under den åbne koordinationsmetode: "Oversættere på omslaget"](#)

⁴⁷ [Rådets konklusioner om styrkelse af interkulturel udveksling gennem mobilitet for kunstnere og fagfolk på det kulturelle og kreative område og gennem multilingvisme i den digitale tidsalder](#)

⁴⁸ [Bukarest-erklæringen fra kulturministrene om kulturens rolle i opbygningen af Europas fremtid](#)

⁴⁹ [Websted: Konferencen Flipping the Odds om økosystemer i de kulturelle og kreative sektorer, finansiering, innovation, iværksætteri og generel støtte](#)

⁵⁰ [Konklusioner fra konferencen: Flipping the Odds om økosystemer i de kulturelle og kreative sektorer, finansiering, innovation, iværksætteri og generel støtte](#)

Kommissionen iværksatte en uafhængig undersøgelse af kønsskævhederne i de kulturelle og kreative sektorer, som blev offentliggjort i august 2019. En ajourført udgave blev udsendt i september 2020⁵¹. Det Europæiske Ekspertnetværk for Kultur og Audiovisuelle Medier udarbejdede undersøgelsen i tæt samarbejde med sektorspecifikke interessenter. Rapporten blev forelagt for Rådets Kulturudvalg i oktober 2020 og for gruppen under den åbne koordinationsmetode om ligestilling mellem kønnene i de kulturelle og kreative sektorer i september 2019. Rapporten er blevet bredt formidlet. Desuden har den dannet grundlag for arrangementer om ligestilling mellem kønnene afholdt under det tyske formandskab. Et dialogmøde under Voices of Culture vedrørende ligestilling mellem kønnene blev afholdt med støtte fra Kommissionen den 4.-5. september 2019, hvor Voices of Culture-rapporten⁵² blev fremlagt.

Gruppen under den åbne koordinationsmetode om ligestilling mellem kønnene i de kulturelle og kreative sektorer under ledelse af Østrig udvekslede erfaringer med henblik på at komme med anbefalinger til, hvordan kønsskævhederne i de kulturelle og kreative sektorer kan udlignes. Gruppens rapport blev udsendt i juni 2021⁵³, og den sætter fokus på centrale udfordringer såsom kønsstereotyper, seksuel chikane, adgang til arbejdsmarkedet og kønsbestemte lønforskelle, adgang til sociale ydelser, adgang til ressourcer, kvinders adgang til lederstillinger og kvindelige iværksættere, dataindsamling, ligestilling mellem kønnene på arbejdspladsen, metoder til kønsbudgetterings- og kønsmainstreaming samt kønssensitivt sprog.

Resultaterne fra gruppen vedrørende den åbne koordinationsmetode blev første gang forelagt på det portugisiske formandskabs konference om social samhørighed den 5.-6. maj 2021. Det faldt sammen med Kommissionens vedtagelse af strategien for ligestilling mellem mænd og kvinder 2020-2025. I december 2020 vedtog Tyskland formandskabets konklusioner om ligestilling mellem kønnene inden for kultur, som stort set afspejler eksperternes anbefalinger. Der blev gjort status i april 2022 med henblik på at identificere fremskridt og områder, hvor der er brug for forbedringer.

Erfaringerne fra den åbne koordinationsmetode blev anvendt i et forum om ligestilling mellem kønnene, som det franske formandskab var vært for den 8.-10. marts 2022 i Angers, og som blev afholdt som led i samarbejdet mellem Frankrig og Portugal i 2022.

3.5. Prioritet E: Internationale kulturelle forbindelser

Strategisk tilgang

Rådets konklusioner om en strategisk EU-tilgang til internationale kulturelle forbindelser og en handlingsramme blev vedtaget af Rådet for Udenrigsanliggender den 8. april 2019⁵⁴. I sine konklusioner anerkender Rådet behovet for en tværgående tilgang til kultur, og den sigter samtidig mod at styrke effektiviteten og virkningen af EU's udenrigspolitik ved at integrere internationale kulturelle forbindelser i EU's udenrigspolitiske instrumenter. Rådet opfordrer til bedre politisk koordinering mellem Kommissionens generaldirektorater, medlemsstaterne og kulturelle organisationer, herunder i forbindelse med EU-delegationernes, EU-medlemsstaternes og Kommissionens fælles udvikling af lokale strategier. Det kulturelle samarbejde har fortsat fremmet fælles værdier og Europas enestående kulturelle mangfoldighed som drivkraft for EU's globale indflydelse i verden i form af retfærdige, ligeværdige og langsigtede partnerskaber.

På det slovenske formandskabs arrangement "Future Unlocked!" drøftede man de kulturelle og kreative sektors indflydelse som forandringsagenter. Arrangementet blev afholdt af udenrigsministeriet den 12.-15. september 2021 som en samlet afholdelse af konferencen på højt plan om kultur i eksterne forbindelser, det kreative forum Ljubljana, topmødet om europæiske kreative

⁵¹ [Undersøgelse: Manglende ligestilling i de kulturelle og kreative sektorer](#)

⁵² [Rapport fra Voices of Culture: Ligestilling mellem kønnene i de kulturelle og kreative sektorer](#)

⁵³ [Rapporten fra Det Fælles Forskningscenter: Ligestilling mellem kønnene i de kulturelle og kreative sektorer](#)

⁵⁴ [Rådets konklusioner om en strategisk EU-tilgang til internationale kulturelle forbindelser og en handlingsramme](#)

industrier og et møde mellem højtstående embedsmænd om internationale kulturelle forbindelser. Det geografiske perspektiv omfattede også Vestbalkan, det sydlige Middelhavsområde og Afrika.

3.6. Prioritet F: Kultur som drivkraft for bæredygtig udvikling

Den kulturelle dimension i en bæredygtig udvikling

Gruppen vedrørende den åbne koordinationsmetode, der ledes af Finland og Tyskland i fællesskab, har deltagelse af eksperter fra nationale forvaltninger, videnskabelige eksperter, repræsentanter fra UNESCO og andre eksterne eksperter. Rapporten forventes at foreligge i september 2022. Forud for arbejdet blev der i februar 2021 afholdt en dialog under Voices of Culture om emnerne kultur og verdensmålene for bæredygtig udvikling med støtte fra Kommissionen. Dette udmøntede sig i en rapport fra Voices of Culture⁵⁵.

Gruppen under den åbne koordinationsmetode fokuserede på tre emner: 1) at støtte og forbedre integrationen af kulturen i de nationale strategier for bæredygtig udvikling gennem frivillige nationale revisioner, 2) UNESCO's rapporteringsværktøjer, hvor kulturen fremhæves som drivkraft for opfyldelse af målene for bæredygtig udvikling og 3) bottom-up-projekter, der ledes af interessenter og netværk, hvor kulturelle nøgleaktører arbejder sammen om bæredygtigheds mål og skaber positive resultater. En anden vigtig opgave for gruppen er at komme med input til Kommissionens planlagte rapport om kultur og bæredygtig udvikling, som forventes offentliggjort i andet halvår af 2022, samt at informere om de holdninger og anbefalinger, der skal indgå i sluterklæringen fra UNESCO's Mondiacult-arrangement i Mexico i september 2022. Arbejdet i denne gruppe under den åbne koordinationsmetode har også sammenhæng til det voksende behov for øget integration af kulturen i den strategiske offentlige politikplanlægning, eftersom levevilkårene i samfundene i høj grad er blevet påvirket af både pandemien, klimakrisen og miljøforringelsen.

3.7. Statistikker på kulturområdet

Regelmæssig tilvejebringelse af pålidelige data om kulturområdet er afgørende for en evidensbaseret politikudformning. I arbejdsplanen fremhæves statistikker på kulturområdet som en tværgående prioritet, der skal overvejes i overensstemmelse hermed. Eurostat leverer harmoniserede data på EU-plan og ajourfører sit særlige webafsnit om statistikker på kulturområdet, når nye data foreligger efter gennemførelse af relevante europæiske undersøgelser. I 2020-2021 gennemførte Eurostat tre spørgeskemaundersøgelser om musik-, kulturarvs- og bogsektoren for de nationale statistiske kontorer. Formålet var at indsamle alternative datakilder på nationalt plan. Eurostats arbejdsgruppe om kulturstatistik informeres og høres regelmæssigt, så den kan bidrage til at forbedre kulturstatistikernes kvalitet og videreudvikle dem.

I midten af 2020 iværksatte Kommissionen en forslagsindkaldelse vedrørende "Måling af de kulturelle og kreative sektorer i EU" med henblik på at gennemføre et pilotprojekt foreslået af Europa-Parlamentet i 2019. Målet er at etablere rammerne for måling af de nævnte sektorer og afhjælpe datamangler på Eurostat-niveau. Projektet forventes afsluttet i december 2022.

Som opfølgning på gennemførlighedsundersøgelsen vedrørende oprettelsen af et europæisk musikobservatorium⁵⁶ under initiativet Musik sætter Europa i bevægelse er visse datarelaterede aktiviteter blevet integreret i Det Europæiske Observationscenter for Krænkelser af Intellectuelle Ejendomsrettigheder. Andet statistisk arbejde, der er beskrevet i undersøgelsen, er medtaget i den sektorspecifikke indkaldelse for 2022 om musik under Horisont Europa ("Et konkurrencedygtigt, retfærdigt og bæredygtigt europæisk musikøkosystem").

⁵⁵ [Rapport fra Voices of Culture: Kulturen og målene for bæredygtig udvikling](#)

⁵⁶ [Gennemførlighedsundersøgelse med henblik på oprettelse af et europæisk musikobservatorium](#)

3.8. Digitalisering

De kulturelle og kreative sektorer og industriers redskaber til at skabe, producere, udvælge og dele indhold er i stigende grad digitale, og det giver enorme muligheder for, at sektoren kan vokse og eksperimentere, nytænke metoder til at nå bredere ud til traditionelle og vanskeligt tilgængelige publikumsgrupper og øge den kulturelle deltagelse. Covid-19-pandemien har fremskyndet den digitale omstilling. Derudover har krisen gjort de eksisterende udfordringer vedrørende en retfærdig digital omstilling endnu mere synlige. Nogle af de problemstillinger, der skal løses for at sikre, at den digitale omstilling gavner europæiske kulturelle aktører og borgere, er: i) omkostninger ved adgang til teknologi, ii) mangel på (digitale og dataforvaltnings-) færdigheder, iii) uretfærdig fordeling af indtægter til digitale anvendelser, iv) afhængighed af eksterne platforme, v) store udbydernes dominerende position, vi) fremme og bevarelse af den kulturelle mangfoldighed, vii) mangel på infrastruktur/tjenester i udvalgte sektorer og viii) den digitale kløft. Nogle af problemstillingerne indgår som centrale dele af arbejdsplanen på kulturområdet og i dele af Kommissionens og medlemsstaternes digitale politiske arbejde inden for deres respektive kompetenceområder.

4. VURDERING AF ARBEJDSPLANEN: ARBEJDSMETODER

For alle de planlagte aktioner er de arbejdsmetoder, der skal anvendes, også fastlagt i arbejdsplanen. Det omfatter følgende: Grupper under den åbne koordinationsmetode, konferencer, peerlæringsprojekter, undersøgelser, workshops, statusmøder, ekspertgrupper, rådskonklusioner og uformelle møder mellem kulturministrene⁵⁷.

Arbejdsplanen omfattede i alt otte grupper under den åbne koordinationsmetode. Gruppen under den åbne koordinationsmetode om social samhørighed blev imidlertid omdannet til en onlineworkshop. På grund af covid-19-krisen var der behov for nogle yderligere og mindre tilpasninger, herunder omorganisering af nogle af de ti planlagte konferencer, workshops (to workshops blev slået sammen, fire blev udskudt) og peerlæringsaktiviteter (to blev slået sammen).

I deres besvarelse af Kommissionens undersøgelse angiver et stort flertal af medlemsstaterne, at de nuværende arbejdsmetoder er egnede til at opfylde ambitionerne i arbejdsplanen. De angiver, at grupperne under den åbne koordinationsmetode er den mest hensigtsmæssige arbejdsmetode efterfulgt af workshops. Konferencer, undersøgelser, statusmøder og peerlæring blev vurderet som mindre anvendelige. På baggrund af fordele og begrænsninger ved den enkelte arbejdsmetode blev der fremsat nogle få forslag til andre arbejdsformater, som kunne tilføjes i fremtiden (se afsnit 6 i denne rapport).

4.1. Den åbne koordineringsmetode

Den åbne koordinationsmetode, som er en fleksibel og ikke-bindende ramme, var fortsat en vigtig arbejdsmetode i forbindelse med gennemførelsen af arbejdsplanen, og den lettede det strukturerede samarbejde mellem medlemsstaterne. Arbejdet i de enkelte grupper under den åbne koordinationsmetode blev tilpasset til en af prioriteterne i arbejdsplanen. Det nye ved arbejdsplanen var, at gruppernes mandater blev fastlagt af Kommissionen og derefter godkendt af Rådets Kulturudvalg. Det gav grupperne klare rammer og et klart fokus. Medlemsstaterne ser positivt på denne tilgang.

Grupperne under den åbne koordinationsmetode afholdt i gennemsnit seks formelle møder (de fleste online), som alle var tilrettelagt af Kommissionen. Nogle af grupperne afholdt ekstra uformelle møder og arbejdsmøder. Nogle af dem blev også opdelt i undergrupper for at arbejde med underemner. Denne arbejdsmetode omfatter mellem 25 og 50 eksperter pr. gruppe fra i gennemsnit ca. 23 medlemsstater. Gruppernes arbejde varer typisk 1-2 år inklusive færdiggørelse af rapporten. En af

⁵⁷ I arbejdsplanen er dialog med civilsamfundet, pilotprojekter, fælles initiativer med internationale organisationer og Det Europæiske Kulturforum også nævnt som eksempler på arbejdsmetoder, der kan anvendes. Sidstnævnte har imidlertid ikke været knyttet til gennemførelsen af en arbejdsplan.

rapporterne under den åbne koordinationsmetode omfattede som en nyhed en webside med casestudier, materialer til download og podcasts. Det betød dog en øget arbejdsbyrde for eksperterne og Kommissionen.

Tre ud af syv grupper under den åbne koordinationsmetode involverede partnerlande såsom Schweiz, Norge og Island. Medlemsstaterne angiver, at samarbejdet med lande uden for EU i grupperne under den åbne koordinationsmetode er nyttigt, og de giver også udtryk for, at de er åbne for Vestbalkans deltagelse i relevante emner.

Ifølge undersøgelsen sætter medlemsstaterne stor pris på den åbne koordinationsmetode som arbejdsmetode, men de anerkender samtidig gruppernes arbejdsbyrde i forbindelse med rapporteringskravene. Medlemsstaterne finder rapporterne under den åbne koordinationsmetode og selve møderne vigtige. Alligevel synes rapporterne kun at have begrænset direkte indflydelse på politikudformningen og interessenternes praksis. Undersøgelsen viser også, at langt de fleste medlemsstater ikke anvendte mere end fem ud af de ti rapporter under den åbne koordinationsmetode (anført) i politikudformningen på nationalt, regionalt eller lokalt plan. Ikke desto mindre angav medlemsstaterne også flere konkrete eksempler på rapporter under den åbne koordinationsmetode, der har indflydelse på politikudformningen på nationalt plan, f.eks. i forbindelse med udvikling af strategier og reformer eller oprettelse af nye organisationer.

4.2. Distribution og formidling af resultaterne af arbejdsplanen

Ifølge undersøgelsen mener de fleste medlemsstater ikke, at der er behov for, at der i arbejdsplanen skal angives bindende distributionstiltag. Der er allerede udviklet en række aktiviteter, f.eks. oversættelse af rapporter, offentliggørelse af oplysninger på statslige websteder og platforme, konferencer, drøftelser og workshops, der understøtter den offentlige debat om emner vedrørende resultaterne af arbejdsplanen.

Erfaringen viser, at der er investeret meget arbejde og ekspertise i at gennemføre andre tiltag i arbejdsplanen. For at øge arbejdets indvirkning på politikudformningen og interessenternes praksis forekommer det mest hensigtsmæssigt at øge **distribution** og **formidling** af resultaterne af den åbne koordinationsmetode og andre resultater af arbejdsplanerne i medlemsstaterne på en målrettet og intelligent måde. Dette bør omfatte alle administrative niveauer, interessentorganisationer, faglige sammenslutninger, pressen osv. Med henblik herpå bør den åbne koordinationsmetode og andre resultater af arbejdsplanen være af høj standard og egnet til brug for politiske beslutningstagere. Selv om rapporterne har et vigtigt indhold, kan de være komplekse, lange og vanskelige at omsætte i praksis. For at maksimere udnyttelsen skal de indeholde klare og konkrete politiske anbefalinger understøttet af relevant dokumentation. De skal være kortfattede og skrevet i et neutralt, ikke-akademisk sprog, der er forståeligt for lægfolk, så de kan omsættes i praksis. Der bør opfordres til udarbejdelse af kortere og mere målrettede rapporter indeholdende et resumé med de vigtigste resultater. Det vil også bidrage til at sætte fart i oversættelses- og kommunikationsprocesserne.

4.3. Kulturinteressenter

Kulturorganisationer og -interessenter har i højere grad end tidligere været involveret i gennemførelsen af arbejdsplanen på kulturområdet, navnlig på grund af pandemien. Det har betydet, at flere arrangementer og drøftelser afholdes online, og har også fået de kulturelle og kreative sektorer til at handle i fællesskab på EU-plan og tale med én stemme for at imødekomme sektorernes behov (f.eks. fælles offentlige erklæringer). Inddragelsen af interessenter er også beskrevet i andre dele af dette dokument.

I overensstemmelse med den nye europæiske kulturdagsorden har Kommissionen yderligere styrket sin strukturerede dialog med civilsamfundet om kultur. Kommissionen igangsatte en ny række Voices of Culture-aktiviteter fra 2019-2022 om aktuelle emner og i overensstemmelse med arbejdsplanens

prioriteter. De omfattede: kulturens rolle i ikke-bymæssige områder i EU⁵⁸, ligestilling mellem kønnene i de kulturelle og kreative sektorer (i sammenhæng med den åbne koordinationsmetode), mål for kultur og bæredygtig udvikling (i sammenhæng med den åbne koordinationsmetode), status og arbejdsvilkår for kunstnere, kulturarbejdere og kreative fagfolk (i sammenhæng med den åbne koordinationsmetode), internationale kulturelle forbindelser (bidrag til drøftelsen af mødet på højt embedsmandsplan under det franske formandskab)⁵⁹. Der er opnået større synergi, herunder møder, hvor deltagere i den åbne koordinationsmetode og Voices of Culture mødes for at formidle resultater og rapporter.

Desuden har Kommissionen udarbejdet yderligere målrettede sektordialoger om kultur, navnlig om kulturarv (ekspertgruppen vedrørende kulturarv) og musik (Musik sætter Europa i bevægelse). I henhold til EU's pagt for færdigheder⁶⁰ og i overensstemmelse med EU's industristrategi mobiliserede Kommissionen også interessenterne for at etablere et stortilet partnerskab om færdigheder i økosystemet for de kulturelle og kreative industrier⁶¹.

Der ønskes stadig en bredere kontakt mellem interessenter og civilsamfundet og en bedre gennemførelse af arbejdsplanen, hvilket medlemsstaterne også gav udtryk for i undersøgelsen.

5. VURDERING AF ARBEJDSPLANEN: POLITISKE RESULTATER

Ud over de prioriteter på kulturområdet, der er fastsat under de enkelte EU-formandskaber, er det under arbejdsprogrammet på kulturområdet allerede planlagt fra begyndelsen at vedtage flere (mulige) rådskonklusioner med forudgående teknisk arbejde — grupper under den åbne koordinationsmetode, undersøgelser og workshops (dynamisk rullende dagsorden). Medlemsstaterne angav i deres besvarelse af undersøgelsen, at sammenhængen mellem resultaterne af arbejdsplanen og det roterende formandskabs arbejde var nyttig. Sammenkoblingen mellem eksperternes og de akademiske kredses arbejde og de håndgribelige politiske resultater har vist sig at være gavnlig med hensyn til at opfylde centrale prioriteter, og denne del bør styrkes i fremtiden. Det førte til følgende rådskonklusioner:

- **Unge kreative generationer**, vedtaget i maj 2019 under det rumænske formandskab
- **Forbedring af europæiske audiovisuelle værkers grænseoverskridende udbredelse**, vedtaget i maj 2019 under det rumænske formandskab
- **Risikostyring på kulturarvsområdet**, vedtaget i maj 2020 under det kroatiske formandskab
- **Ligestilling mellem kønnene i de kulturelle og kreative sektorer**, vedtaget i december 2020 under det tyske formandskab (formandskabets konklusioner)⁶²
- **Kultur, arkitektur og bebyggede miljøer af høj kvalitet som centrale elementer i det nye europæiske Bauhaus-initiativ**, vedtaget i december 2021 under det slovenske formandskab
- **Styrkelse af interkulturel udveksling gennem mobilitet for kunstnere og fagfolk på det kulturelle og kreative område og gennem multilingvisme i den digitale tidsalder**, vedtaget i april 2022 under det franske formandskab.

Nye spørgsmål, der er af stor relevans for kulturpolitik, og som påvirker de kulturelle og kreative sektorer i Europa (f.eks. det ødelæggende jordskælv i Zagreb i marts 2020, det stigende momentum i 2030-dagsordenen for bæredygtig udvikling, covid-19-pandemien og genopretningsprocessen), har derudover ført til, at de respektive formandskaber har arbejdet med politiske løsninger og resultater på følgende områder:

- **Den kulturelle dimension af bæredygtig udvikling**, vedtaget i november 2019 under det finske formandskab (Rådets resolution)⁶³

⁵⁸ [Rapport fra Voices of Culture: Kulturens rolle i ikke-bymæssige områder i Den Europæiske Union](#)

⁵⁹ [Rapport fra Voices of Culture: Internationale kulturelle forbindelser](#)

⁶⁰ [Websted: En pagt for færdigheder — Beskæftigelse, Sociale Anliggender, Arbejdsmarkedsforhold og Inklusion.](#)

⁶¹ Partnerskabet skal bidrage til og supplere den [støtte, der allerede er til rådighed for industrien](#) til omskoling og opkvalificering, herunder gennem flere EU-finansieringsinstrumenter og programmet Et Kreativt Europa.

⁶² [Formandskabets konklusioner om ligestilling mellem kønnene på kulturområdet](#)

- **Ændring af arbejdsplanen på kulturområdet** (2019-2022), vedtaget i maj 2020 under det kroatisk formandskab
- **De kulturelle og kreative sektors genopretning, modstandsdygtighed og bæredygtighed**, vedtaget i maj 2021 under det portugisiske formandskab⁶⁴.

Formandskaberne har iværksat en række arrangementer på højt plan vedrørende arbejdsplanens prioriteter og den politiske dagsorden. De er imidlertid ikke opført i arbejdsplanen. Arrangementerne omfatter:

- uformelle møder mellem kulturministrene for at beskytte Europas fælles kulturarv og løse konsekvenserne af covid-19-pandemien og Ruslands invasion af Ukraine
- møder på højt embedsmandsplan inden for internationale kulturelle forbindelser tilrettelagt af/i samarbejde med udenrigsministerierne i september 2020, september 2021 og april 2022
- formandskabets konferencer og arrangementer, f.eks. om beskyttelse af kulturarven og multilateralisme i november 2020, om kulturelt demokrati i april 2021, og om risici vedrørende kulturarv, museer, arkiver og arkitektur i marts 2022.

De mange politiske resultater, der er opnået under denne — og de tidligere — arbejdsplaner på kulturområdet, peger på behovet for at gøre status over og vurdere de fremskridt, der er gjort med hensyn til opfølgningen på resultaterne, anbefalingerne og opfordringerne i den nationale og europæiske politikudformning.

6. KONKLUSION: OVERVEJELSER OM BEDRE RAMMER OG NYE PRIORITETER

Covid-19-pandemien og Ruslands invasion af Ukraine har sendt chokbølger gennem vores samfund. De to begivenheder har haft en dybtgående indvirkning på kulturen, de kulturelle og kreative sektorer og kunstneres og kulturarbejderes liv og arbejdsvilkår. Covid-19-krisen har også tydeliggjort, hvor uvurderlig kulturen er for Europa og for samfundenes modstandsdygtighed og borgernes trivsel. Situationen i Ukraine viser også, hvor vigtig kulturen er som udtryk for vores europæiske værdier. Globalt set er kulturens og de kulturelle og kreative sektors systemiske betydning som positive drivkræfter for en bæredygtig samfundsmæssig omstilling blevet bekræftet. I mellemtiden står kulturen stadig over for de samme store udfordringer som tidligere, f.eks. klimaforandringer, digitalisering og arbejdsvilkår.

Den nye fase af EU-samarbejdet om kultur fra 2022 og fremefter bør ses i lyset af denne udvikling og bør afspejle det øgede fokus på kulturen som drivkraft bag menneskelig modstandsdygtighed og kollektiv bæredygtighed. Sideløbende med en ny arbejdsplan på kulturområdet kan en mere integreret EU-ramme for samarbejde på kulturområdet derfor sætte medlemsstaterne og Kommissionen i stand til at sætte ind over for eksisterende og nye udfordringer på en samordnet måde. Det vil forbedre kultursamarbejdet, samtidig med at nærhedsprincippet og den nationale/regionale mangfoldighed respekteres til fulde. Det vil skabe sammenhæng mellem flere kulturpolitiske værktøjer og samtidig sikre synergi med større initiativer og sammenhæng med EU's fonde og programmer. Denne tilgang vil gøre kulturpolitikken mere tilgængelig på EU-plan og forbedre dens synlighed, virkning og EU-merværdi og skabe fordele, der er mere håndgribelige for de kulturelle og kreative sektorer.

I Den Europæiske Revisionsrets særberetning fra 2020⁶⁵ blev det anbefalet "at forbedre EU's nuværende strategiske ramme for kulturområdet, herunder strategiske og operationelle målsætninger", og det synspunkt deles i vid udstrækning af Rådet i Rådets efterfølgende konklusioner⁶⁶. Behovet for øget koordinering af EU's politikudformning og støtte til kultur, kulturarv og de kulturelle og kreative

⁶³ [Rådets resolution om den kulturelle dimension af bæredygtig udvikling](#)

⁶⁴ [Rådets konklusioner om de kulturelle og kreative sektors genopretning, modstandsdygtighed og bæredygtighed](#)

⁶⁵ [Den Europæiske Revisionsrets særberetning nr. 08/2020 om EU's investeringer i kultursteder](#)

⁶⁶ [Rådets konklusioner om Den Europæiske Revisionsrets særberetning nr. 08/2020](#)

sektorer blev også nævnt i Europa-Parlamentets beslutning om kulturel genopretning af Europa⁶⁷. En tværgående og overordnet ramme for revitalisering og nytænkning af Europa gennem kulturen er også en tilbagevendende opfordring fra civilsamfundet⁶⁸. I undersøgelsen til denne rapport gav flere medlemsstater udtryk for klar støtte til en styrkelse af EU's kulturpolitiske rammer, mens andre fortsat var mere tilbageholdende.

Blandt prioriteterne i den nuværende arbejdsplan på kulturområdet fastholder forholdet mellem kulturen og bæredygtighedsværdier den fulde relevans fremover, både bæredygtig udvikling i bred forstand og inden for specifikke emner såsom klimaforandringer (herunder en grønnere kultursektor) og trivsel. I meddelelsen om det nye europæiske Bauhaus⁶⁹ fremhæves kulturens fundamentale rolle med hensyn til at løse udfordringer vedrørende bæredygtighed og støtte en positiv samfundsmæssig omstilling. Der er behov for fortsat fokus på klimaforandringerne og miljøet for at håndtere og afbøde de største risici og udfordringer for kultur- og naturarven på den ene side og bygge videre på kulturens og kunstens rolle som en del af de adfærdsmæssige og mentale tilpasninger til klimaforandringerne og miljøforringelserne (såsom kunstens evne til at omdefinere menneskelig interaktion med naturen) på den anden side.

Genopretningen og modstandsdygtigheden i de kulturelle og kreative sektorer og industrier efter covid-19 er fortsat af afgørende betydning og bør prioriteres. Det kan ske i forbindelse med gennemførelsen af genopretnings- og resiliensfaciliteten i medlemsstaterne og den mulighed, den giver for at udveksle bedste praksis og identificere fælles hindringer. Der skal anlægges et bredere fokus end modstandsdygtighed alene (dvs. evne til at tilpasse sig chokvirkninger), og sektorerne skal forberedes bedre på fremtidige udfordringer. Den digitale omstillings indvirkning på den kulturelle og kunstneriske mangfoldighed — forretningsmodeller, relationen til publikum og ændringer i koncepter, produktion og forbrug — er også fortsat relevant.

Status, arbejdsvilkår og sociale vilkår samt kulturarbejders og kreative fagfolks modstandsdygtighed er tydeligvis fortsat vigtige anliggender i EU-samarbejdet i de kommende år. Kunstneres arbejdsvilkår er blevet dramatisk forværret som følge af covid-19-krisen. Medlemsstaterne har i stigende grad lagt vægt på emnet, herunder i drøftelserne på EU-plan. Europa-Parlamentet opfordrede i sin beslutning fra oktober 2021 Kommissionen til "at foreslå en europæisk status for kunstnere, der fastlægger en fælles ramme for arbejdsvilkår og minimumsstandarder, der er fælles for alle EU-lande"⁷⁰. Kommissionen støtter ambitionerne på området.

I lyset af erfaringerne fra krisen bør der desuden sættes fornyet fokus på det arbejde, der er gjort for at styrke den sociale samhørighed og udvide adgangen til kultur. For eksempel er kulturens og kunstens indvirkning på trivsel og mental sundhed, adgang til kultur og kreativitet for personer med handicap (som tilskuere og også som kunstnere og skabere) og den vedvarende asymmetri mellem land og by i adgangen til kultur aktuelle spørgsmål, som endnu ikke er blevet behandlet i tilstrækkelig grad i drøftelserne om EU's kulturpolitik. Ligeledes vil fremme af inklusion og ikke-forskelsbehandling og bekæmpelse af racisme gennem kultur være et emne af interesse, navnlig under hensyntagen til henstillingerne i Europa-Parlamentets beslutning af 8. marts 2022 om den rolle, som kultur, uddannelse, medier og idræt spiller i bekæmpelsen af racisme⁷¹. De fremskridt, der er gjort med hensyn til ligestilling mellem kønnene i sektorerne, kan nu videreføres ved at fokusere på indsamling af kønssensitive data, som er en af de vigtigste anbefalinger fra den åbne koordinationsmetode.

⁶⁷ [Europa-Parlamentets beslutning om kulturel genopbygning af Europa](#)

⁶⁸ Eksempel: Culture Action Europe, Den Europæiske Kulturfond og Europa Nostra: En kulturpagt for Europa (2020), [#CulturalDealEU Campaign](#)

⁶⁹ [Meddelelse fra Kommissionen om det nye europæiske Bauhaus](#)

⁷⁰ [Europa-Parlamentets beslutning om situationen for kunstnere og den kulturelle genopbygning i EU](#)

⁷¹ [Europa-Parlamentets beslutning af 8. marts 2022 om den rolle, som kultur, uddannelse, medier og idræt spiller i bekæmpelsen af racisme](#)

Et vigtigt emne, der kræver yderligere koordinering, er ulovlig handel med kulturgoder. I henhold til EU-strategien for bekæmpelse af organiseret kriminalitet skal Kommissionen fremlægge en handlingsplan for bekæmpelse af ulovlig handel med kulturgoder inden udgangen af 2022. Der forventes at være gode muligheder for at udveksle god praksis og peerlæring mellem forskellige medlemsstater på området. En anden prioritet, der skal udvikles yderligere, er den strategiske tilgang til EU's internationale kulturelle forbindelser, som fortjener øget fokus, navnlig i betragtning af de mange forskellige organer, der er involveret i dette politikområde, og behovet for en samordnet indsats, navnlig indarbejdelse af kulturen i andre politikker og programmer. Forholdet mellem kultur, demokrati, kulturelle rettigheder og sammenhængen til uddannelsesområdet står også højt på de fleste medlemsstaters dagsorden.

Arbejdsmetoderne i arbejdsplanen bør udvikles i fremtiden, herunder planlægning og gennemførelse af foranstaltninger baseret på den rullende dagsorden. Nogle arbejdsmetoder, herunder den åbne koordinationsmetode på kulturområdet, kunne tages op til fornyet overvejelse for at sikre enklere og mere effektive procedurer. Der kunne overvejes mere lempelige processer med færre rapporteringskrav, f.eks. flere forsøgs- og pilottype-foranstaltninger, samt mere kortvarige målrettede arbejdsgrupper. Mere ekspertarbejde samt uformelle møder i Kulturudvalget, møder i tænketanke eller fælles møder i Rådets forberedende organer kan også give mulighed for en mere indgående drøftelse af vigtige spørgsmål. Nye arbejdsmetoder, som foreslået af medlemsstaterne, f.eks. møder mellem generaldirektører for kultur, kan også forbedre den politiske udbredelse af resultaterne på nationalt plan. Man bør støtte et større fokus på sektorspecifikke udfordringer med tilsvarende arbejdsstrukturer, der samler eksperter fra europæiske og nationale niveauer samt kultursektoren. Den næste arbejdsplan kunne også eksplicit omhandle tredjelandes deltagelse i gennemførelsen af foranstaltninger.

En ny fase i kultursamarbejdet på EU-plan er også en mulighed for at sikre et større direkte engagement i de kulturelle og kreative sektorer. En ny EU-ramme for kultursamarbejde under hensyntagen til de gældende principper kunne sikre et mere struktureret og inkluderende samarbejde mellem offentlige myndigheder og de kulturelle og kreative sektorer på EU-niveau med anvendelse af de dialogformater, som Kommissionen har fastlagt.

BILAG: Undersøgelse om gennemførelsen af arbejdsplanen på kulturområdet 2019-2022 — Analyse af EU-medlemsstaternes besvarelser